ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ

[ಸೂಚನೆ: ಇದು ದೇವೀದಾಸ ಕವಿ ವಿರಚಿತ ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ-ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ ಎಂಬ ಪ್ರಸಂಗದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, ಭಾಗವತರಿಗೆ ಆಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ]

[ಪಾತ್ರಗಳು : ಕೌರವ , ಕರ್ಣ , ದ್ರೋಣ , ಪಾಂಡವರ ದೂತ , ಭೀಷ್ಮ , ಧರ್ಮರಾಯ , ಭೀಮ , ಅರ್ಜುನ , ನಕುಲ , ಸಹದೇವ , ಕೃಷ್ಣ , ಅಭಿಮನ್ಯು , ಶಿಖಂಡಿ]

[ಕೌರವ , ದ್ರೋಣ , ಕರ್ಣರ ತೆರೆ ಓಲಗ , ತೈದತಾ......]

[ಭಾಗವತರು – ರಾಜರಾಜಾಧೀಶ , ಕೌರವ – ಭಳಿರೇ , ಭಾಗವತರು - ರಾಜ ನಕ್ಷತ್ರ ಚಂದ್ರೋದಯ , ಕೌರವ – ಶಹಭಾಸ್ , ಭಾಗವತರು - ಒಳ್ಳಿತೋ ಚಿತ್ತಾವಧಾನ ಬಹುಪರಾಕ್ , ಕೌರವ – ಹಾಂ ಹಾಂ ಸಾಕು ಸಾಕು , ಭಾಗವತರು – ಭಳಿರೇ ಪರಾಕ್ರಮ ಕಂಠೀರವ , ಕೌರವ – ಬಲ್ಲಿರೇನಯ್ಯ , ಭಾಗವತರು – ಇರುವಂತಹ ಸ್ಥಳ , ಕೌರವ – ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಯಾರೆಂತ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ , ಭಾಗವತರು – ಕೌರವ ಭೂಪನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ , ಕೌರವ – ನಾವೇ ಸರಿ , ಭಾಗವತರು – ಓಲಗ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಪರಿ , ಕೌರವ – ಬಹಳ ವಿಶೇಷ ಇದೆ]

ಕೌರವ : (ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಒಂದು ದಿನ ಕೌರವನು ವಿಭವದಿ | ಬಂದು ಒಡ್ಡೋಲಗದಿ ಮಂಡಿಸಿ || ಚಂದದೊಳಗನು ಜಾತರೆಲ್ಲರ | ಕರೆದು ಪೇಳ್ದ ||

[ಕೃಷ್ಣಸಾರಥ್ಯ , ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಾರೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳುವುದು , ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಕಡೆಯ ದೂತ ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಪಾಂಡವರ ದೂತ : (ವಾರ್ಧಕ) ಆ ಸಮಯ | ದೋಳ್ ಭಾನುಸುತ ಸುತನ ಪರಿಹಾರರೈತಂದು ಕುರುನೃಪತಿ ಗಿಂತೆಂದರು ||

ಪಾಂಡವರ ದೂತ : (ಮುಖಾರಿ-ಏಕ) ಕೇಳು ಕೌರವರಾಯ ನೀನು | ನಾವೆಂಬುದನ್ನು | ಕೇಳು ಕೌರವರಾಯ ನೀನು | ಪ || ವರ ಪಾಂಡು ಸುಕುಮಾರರಿಂದು | ಸಂಗರಕೆಂದು | ನೆರವಿ ಸಹಿತಲಾಗಿ ಬಂದು || ಕುರುಭೂಮಿಯೊಳಿ | ರ್ಪರು ನೀವೀ ಕ್ಷಣ | ಧುರಕನುವಾಗಿಯೆ | ಬರಲೆನುತೆಮ್ಮನು || ತರಣಿಜ ಸುತ ಶ್ರೀ | ಧರರಟ್ಟಿದ ರಂ | ದರುಹಿದರಾ ದೂ | ತರು ಭಯಗೊಳುತಾ || ಕೇಳು ||

[ಪಾಂಡವರು ಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ದರಾಗಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ , ನೀವೂ ಕೂಡಾ ಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೆರಳುತ್ತಾನೆ]

ಕೌರವ : (ತ್ರಿವುಡ-1) ಅರಸ ಕೇಳಿಂತೆನುವ ದೂತರ | ಜರೆದು ಕುಂಭಜನೊಡನೆ ಪೇಳ್ದನು || ತರಣಿ ಪೌತ್ರನು ಸಮರಕನುವಾ | ಗಿರುವನಂತೆ || 1 || ಆರು ನಮ್ಮಯ ಸೇನೆಗಧಿಪರು | ವೈರಿ ರಾಯರನೈದೆ ಜೈಸುವ || ಭಾರ ನಿಮಗೆಂದೆನಲು ಭಾನುಕು | ಮಾರ ನುಡಿದ || 2 ||

ಕರ್ಣ: (ಜಂಪ-2) ಅರಸ ಬಿಡು ಬಿಡು ಚಿಂತೆಯ | ಪಾಂಡವರ | ಧುರಕೆ ತಾನಿರುವೆ ಜೀಯ || ತರಿಸಿಕೊಡು ವೀಳೆಯವನು | ನಿಮಿಷದಲಿ | ಕರೆತರುವೆ ಜಯ ವಧುವನು || 1 || ಹರಿಚಮತ್ಕೃತಿಯ ನಿಲಿಸಿ | ರಿಪುಗಳಿಗೆ | ಧರಣಿಯಾಸೆಯ ತೀರಿಸಿ || ನರನಧಟ ನಿಲಿಸಿಕೊಡುವೆ | ನಾನವರ | ತಿರುಗಿ ಗಹನಕೆ ಕಳುಹುವೆ || 2 || ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು | ಮಾಡುವರೆ | ನಾನೈಸೆ ಕೊಡಿಸು ನೀನು || ಸಾನುರಾಗದೊಳೆನ್ನುತ | ಪೇಳುತಿರೆ | ದ್ರೋಣನಿಂತೆಂದ ನಗುತ || 3 ||

ದ್ರೋಣ : (ಹಂಸಧ್ವನಿ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಅರಸ ಕೇಳೈ ಚಿಂತೆಯೇತಕೆ | ಧುರವನಾಗಳ ಗೆಲಿದ ಕರ್ಣನು || ಮರಳಿ ನೀನಾರೊಡನೆ ಯುದ್ಧವ | ವಿರಚಿಸುವೆ ಪೇಳೆಂದನು ||1|| ಹಿಂದೆ ವನದಲಿ ಚಿತ್ರಸೇನನು | ಬಂಧಿಸುತ ಕೊಂ

ಡೊಯ್ವ ಸಮಯದಿ || ಬಂದು ಕಾಯ್ದವ ನರನೋ ಈತನೋ | ಎಂದು ನೀನೇ ನೋಡಿಕೋ ||2|| ಮರುಳೆ ಕೇಳೈ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ | ಹರಿಬಕೊದಗುವನೋರ್ವ ಗಂಗಾ || ತರಳನಾತಗೆ ದಳಪತಿತ್ವವ | ವಿರಚಿಸೈ ನೀನವರಿಗೆ ||3||

[ಎಲ್ಲರೂ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ , ನಂತರ ಭೀಷ್ಮನು ಕುಳಿತಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಕೌರವನು ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಕೌರವ : (ಶಂಕರಾಭರಣ-ತ್ರಿವುದೆ-1) ಆ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಕೌರವ | ನೈದೆ ಭೀಷ್ಮಗೆ ನಮಿಸಿ ನಿಂದಿರೆ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ತ್ರಿವುಡ-1) ಮೇದಿನಿಪ ಬಾರೆನುತಲಪ್ಪಿ ವಿ | ನೋದದಿಂದಲಿ ಪೇಳ್ಗನು ||

ಭೀಷ್ಮ : (ತ್ರಿವುಡೆ-1) ನೀನು ನಿಶಿಯಲಿ ಬಂದ ಕಾರಣ | ಏನೆನಲು ||

ಕೌರವ : (ತ್ರಿವುಡ-1) ಕೈಮುಗಿವುತಾ ಕುರು || ಕ್ಷೋಣಿಗೈದಿದರಂತೆ ರಿಪು ಭಟ | ಸೇನೆ ಸಹಿತಲೆ ಸಮರಕೆ || 1 || ಅನಿಬರಿಗೆ ಹರಿ ಮಿತ್ರ ನಮ್ಮಯ | ಘನವು ನಿಮ್ಮದು ನೀವೇ ಸೈನ್ಯಕೆ || ಜನಪರಾಗಿಯೆ ಕಾಯಬೇಕೆಂ | ದೆನಲಿಕೆಂದನು ದುಗುಡದಿ || 2 ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ-ಕಾಂಬೋಧಿ) ಎಲೆ ಮರುಳ ಕರ್ಣಾದಿ ದುಷ್ಟರ | ಬಳಸಿನಲಿ ಕೇಡಾದೆ ವಂಶಕೆ | ನಳಿನ ನೇತ್ರನ ಅಳವಿಗಾನುವರಾರು ಲೋಕದಲಿ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ)(ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ರ) ತಿಳುಹಿ ಫಲವೇನಂತ್ಯ ಕಾಲದಿ | ತಲೆಯ ತೆತ್ತೆನು ನಿನ್ನ ಧನಕಿ | ನ್ನಳುಕದಿರು ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವ ಮಾಳ್ಪೆ ತಾನೆಂದ ||

[ಕೌರವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಕಾಂಬೋಧಿ-ಜಂಪೆ-1) ಎನುತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಾ ಸುಯೋಧನನ ಕೇಡುಗಳ | ನೆನೆದು ಚಿಂತಿಸುತಿರುಳ ನುಳಿದು ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಕಾಂಬೋಧಿ-ಜಂಪೆ-2) ದಿನಪನುದಯದಿ ವಿದಿತ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ರಚಿಸಿ । ಘನ ಮಹಿಮ ಸಭೆಗೆ ನಡೆ ತರಲು ॥

[ಭೀಷ್ಮನು ಕೌರವನ ಸಭೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಕೌರವ : (ಕಲ್ಯಾಣಿ-ಜಂಪೆ-2) ನೆರೆದ ರಾಯರ ನಡುವೆ ಮಂಗಲೋತ್ಸವದಿ ಕೇ | ಸರಿಯ ಪೀಠದಿ ನದೀಸುತನ || ಇರಿಸಿ ವಿದ್ಯುಕ್ತದಿಂ ಸೇನೆಯೊಡೆತನವಾಯ್ತು | ತರುಣಿಯರು ಸುಳಿದರಾರತಿಯ ||

[ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಎತ್ತಿ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ]

ಕೌರವ : (ತೋಡಿ-ಜಂಪೆ-2) ಸುರನದೀಸುತನಾಜ್ಞೆ ನಿಮಗೆ ಮುಂದೆನುತ ಮೋ | ಹರದಿ ಹೊಯ್ಸಿದನು ಡಂಗುರವ || ಭರದೊಳೇಕಾದಶಕ್ಷೋಹಿಣಿಯ ಬಲವ ತೋ | ರ್ದೆರಗಿ ಕುರುಪತಿಯು ಹೊಗಳಿದನು || 1 || ಈ ಭೀಷ್ಮನವರಿಂದ ಮೆರೆದುದೀವರೆಗೆಮ್ಮ | ಸೌಭಾಗ್ಯದೇಳಿಗೆಯೊಳೆನುತ || ಭೂಭುಜರೊಳಾಡುತಿರಲಾಗಲತಿ ಕಿನಿಸಿಂದ | ಆ ಭಾನು ತನುಜಾತ ನುಡಿದ || 2 ||

ಕರ್ಣ: (ಜಂಪ-2) ಜಗಳಕಲಿಗಳನುಳಿದು ತೊಗಲು ಸಡಲಿದ ಮುದುಕ | ನಿಗೆ ದಳ ಪತಿತ್ವವನುಕರಿಸಿ || ಹಗೆಯವರು ನಗುವವೋಲೆಸಗಿದೇ ಎನೆ ನದಿಯ | ಮಗನೆಂದ ಕನಲುತಾರ್ಭಟಿಸಿ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ತೋಡಿ-ಜಂಪೆ-2) ಗಳಹದಿರು ಘನ ಮದದಿ ದಿವಸ ದಿವಸದಿ ವೈರಿ | ಗಳನು ದಶ ಸಾಸಿರದ ನೃಪರ || ತಲೆಗಡಿದು ಪಿಡಿಸುವೆ ಮುರಾರಿಯ ಸುದರ್ಶನವ | ಫಲುಗುಣನ ರಥವ ಮರಳಿಸುವೆ || 1 || ಈ ಕರ್ಣನರ್ಧ ರಥಿಕನು ನಮ್ಮ ಸೇನೆಯೊಳ | ಗಾ ಕಡೆಯೊಳಿರಲಿ ಹಿಂದಿನಲಿ || ಮಾಕಲಿಗಳಂ ಮೀರಿ ಮುಂದರಿಯೆ ಬಿಡೆನೆನಲಿ | ಕಾ ಕರ್ಣನೆಂದ ಪಲುಮೊರೆದು || 2 ||

ಕರ್ಣ : (ತ್ರಿವುದೆ-2) ಕೇಳು ಕೌರವ ಎನ್ನ ಸೇನಾ | ಜಾಲದೊಳಗಪಮಾನಿಸಿದನೀ || ಖೂಳ ಭೀಷ್ಮನ ದಳಪತಿತ್ವದಿ | ಪಾಲುಗೊಳೆನು ||

[ಕರ್ಣನು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎಸೆದು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ , ಎಲ್ಲರೂ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ , ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರವೇಶ]

ಧರ್ಮರಾಯ : (ಭಾಮಿನಿ) ಕುಂತಿಸುತ ತಡಮಾಡಬೇಡೆನೆ | ಚಿಂತೆಗಳ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಧರ್ಮಜ || ಕಂತುಪಿತನಾ ಜ್ಞೆಯಲಿ ಗಜಮುಖನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ ||

[ಪೀಠಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾನೆ]

ಧರ್ಮರಾಯ : (ಭಾಮಿನಿ) ಮಗುಳೆಮಜ ಹೊಕ್ಕನು ವೈರಿ ಸಂಕುಲವ ||

ಧರ್ಮರಾಯ: (ಪೂರ್ವಿ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಬಂದು ಭೀಷ್ಮಗೆ ನಮಿಸಲೆತ್ತಿದ । ಕಂದ ನಿನ್ನಯ ಗಮನವೇನೆನ ॥ ಲಂದೊರೆದ ಮುತ್ತಯ್ಯ ಲಾಲಿಪು । ದೆಂದು ಕರಗಳ ಮುಗಿಯುತಾ ॥ 1 ॥ ನೀವು ನಮ್ಮಲಿ ಮುನಿದು ನಿಂದರೆ । ನಾವು ಬದುಕುವುದುಂಟೆ ನಮಗಿ ॥ ನ್ನಾವ ಗತಿಯೆಂದಳಲುತಿರೆ ಮ । ತ್ತಾ ವಿವೇಕಿಯು ನುಡಿದನು ॥ 2 ॥

ಭೀಷ್ಮ : (ಮೋಹನ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಬಾಲ ನೀ ಕೇಳೆಮ್ಮ ಬಾಳ್ವೆಗೆ | ಖೂಳನೂಳಿಗವಾಯ್ತು ಕಾಯದ || ಮೇಲಣಾಸೆಯ ತೊರೆದೆ ಅಂತ್ಯದಿ | ಪಾಲಿಸುವೆ ನಿಮ್ಮೈವರ ||

[ಭೀಷ್ಮನಿಂದ ವಾಗ್ದಾನ , ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಬೀಳ್ಗೊಂಡು ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ]

ಧರ್ಮರಾಯ: (ತ್ರಿವುಡ-1) ಎನುತ ಕಳುಹಲು ಬಂದು ಗುರುವಿಗೆ | ಮಣಿದು ನುತಿಸಲುಸುರ್ದ ಮಗನೇ || ರಣದಿ ದುರ್ನುಡಿಯಾಡಿದಾಕ್ಷಣ | ತನುವ ನೀಗುವೆ ಎನುತಲಿ || 1 || ಕೃಪನೊಳಭಯವ ಕೊಂಡು ಮಾದ್ರಾ | ಧಿಪಗೆ ವಂದಿಸೆ ಮುದ್ದಿಸುತ ಕುರು || ನೃಪಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆನಾದರೆಮಗತಿ | ಕೃಪೆಯು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆಂದನು || 2 ||

[ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ , ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಶಲ್ಯರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ , ಯುಯುತ್ಸುವನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ , ಮುಂದಿನ ಅಬ್ರ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಪ್ರವೇಶ]

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು : (ಅಬ್ರ) ರಣ ಶೂರರು ಮುಂಕೊಳಲ್ | ಅರ್ಜುನಗಂ ಪರಬಲವಂ ತೋರ್ದಂ ಮಾರಮಣಂ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಕೇದಾರಗೌಳ-ಜಂಪ-1,2) ನರನೇ ನೋಡರಿಗಳನ್ನು | ನಿಮ್ಮ ಸಲ | ಹಿರುವ ಮುತ್ತಯ್ಯನನ್ನು || ಗರುಡಿ ಯಲಿ ಸಾಧಕವನು | ಕಲಿಸಿರ್ಪ | ಗುರು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯರನ್ನು || 1 || ಕಲಿಯೇರಿ ಮುತ್ತಯ್ಯನು | ರಥದೊಳಿಹ | ಕಳುಹು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನು || ಮಲೆತಿರುವ ಗುರು ಕೃಪರಿಗೆ | ತೋರು ಕೈ | ಚಳಕವ ಸಹೋದರರಿಗೆ || 2 || ಕಾಡೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುವ | ತೆರನಲ್ಲ | ನೋಡು ವೈರಿ ನಿಕಾಯವ || ಗಾಢಡಲಿ ಗೆಲಿದು ನೆಲನ | ಧರ್ಮಜಗೆ | ಮಾಡೆಂದು ಜರೆದ ನರನ || 3 ||

ಅರ್ಜುನ: (ವಾರ್ಧಕ-ಆರಭಿ) ಹರಿಯ ಮಾಯದ ನುಡಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಬಂಧುಗಳ | ಇರಿದು ಬಾಳ್ವುದಕಿಂತ ಕಾಂತಾರವೇ ಲೇಸು | ಬರಿದೆ ತಾನೆಚ್ಚಲಾರೆನು ಧರಣಿ ಸುಡಲೆಂದು ಚಾಪವನು ಕೆಳಗಿರಿಸಿದ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಭಾಮಿನಿ) ಕರಗಲಂತಃಕರಣ ಚಿಂತಾ | ತುರನು ಸಂಗ್ರಾಮದ ವಿರಕ್ತಿಯ | ಲಿರಲು ಕಂಡನು ಕಮಲನಾಭನು ನಗುತ ಮನದೊಳಗೆ || ತರಳನಿವ ಅದ್ವೈತ ಕಲೆಯಲಿ | ಪರಿಣತನು ತಾನಲ್ಲ ನೆವದಲಿ | ನರಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕೆನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಫಲುಗುಣನ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ತ್ರಿವುಡ-1) ಏನು ಫಲುಗುಣ ಸಮರದಲಿ ದು | ಮ್ಮಾನವಾವುದು ನಿನ್ನ ಶೌರ್ಯಕೆ || ಹಾನಿಯೇನೈ ತ್ರಿಜಗಚೌಪಟ | ನೀನದೈಸೆ || 1 || ಮಾನಗರ್ವವು ಮುರಿಯದೇ ರಿಪು | ಸೇನೆ ನಗದೇ ವ್ಯರ್ಥ ಸಮರವ || ನೀನುಪೇಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಲಹುದೇ | ಹೀನತನದಿ || 2 ||

ಅರ್ಜುನ: (ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಇದಿರುಗಾಣದೆ ಕೊಲೆಗೆ ನಿರ್ಬಂ | ಧದಲಿ ಬೆಸಸುವೆ ಕೃಷ್ಣನಕಟಾ || ಮದಮುಖನೊ ವಂಚಕನೊ ದುರ್ಬೇ | ಧಕನೊ ಪೇಳೈ || 1 || ಯದುಗಳನ್ವಯದೊಳಗೆ ಧರ್ಮಾ | ಸ್ಪದರು ಜನಿಸರಲಾ ಮುರಾರಿಯ || ಹೃದಯವೇ ನರೆಗಲ್ಲೆನುತ ಶಿರ | ದುದಿಯನೊಲೆದ || 2 || ನರಕ ಕರ್ಮದ ಮಾಡಿ ಇಹದೊಳು | ದುರಿತ ಭಾಜಕನಾಗಿ ಕಡೆಯಲಿ || ಪರಕೆ ಬಾಹಿರನಾಗಿ ರೌರವ | ದೊಳಗೆ ಹೊರಳಿಸುವೆ || 3 ||

[ಈ ರೀತಿ ದುರ್ಬೋಧೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವೆಯಲ್ಲ ಏನಾಗಿದೆ ನಿನಗೆ ? ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಏನು ಭೂತ ಹೊಕ್ಕಿದೆಯಾ ? ನಿನ್ನ ಹೃದಯ ಕಲ್ಲಾಗಿದೆ ಏಕೆ ? ನನ್ನನ್ನು ನರಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯೇ ? ಎಂದಾಗ]

ಕೃಷ್ಣ : (ಭೈರವಿ-ಸಾಂಗತ್ಯ-ರೂಪಕ) ಅಲಗು ನಾಂಟಿಯೆ ರಕ್ತ ಬರಲಿಲ್ಲ ಮೈಯೊಳ | ಗಿಳಿದಿಹ ಕುಂತ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ || ಕಲಹದೊಳ್ನೊಂದು ಫಾಯಗಡ ಕಾಣದೆ ಚಾಪ | ಇಳುಹಿದೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ನಿನಗೆ ||

[ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಹಂಗಿಸಿ , ವೈರಿ ಬಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಇರಿಯುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾನೆ]

ಅರ್ಜುನ : (ಸಾಂಗತ್ಯ-ರೂಪಕ) ಇರಿವೆನೆಂತಕಟ ಮುತ್ತಯ್ಯನ ಗುರು ಕೃಪ | ಗುರುಸುತ ಮಾವ ಮೈದುನರ || ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಬಂಧು ಬಳಗವ | ಧುರದೊಳು ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಸಾಂಗತ್ಯ-ರೂಪಕ) ಆರನೀ ಕೊಲುವೆ ಸಾಯುವರಾರು ನಿನ್ನಿಂದ | ಧೀರನಾತ್ಮನೋ ದೇಹದಿರವೋ || ಚಾರು ದೇಹಕೆ ವೈರವೈಸೆ ಕೇಳಾತ್ಮನಿ | ಗಾರೊಳು ವೈರವಿಲ್ಲೆಂದ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಭಾಮಿನಿ) ನಿನಗೆ ಸಾಯುವರಲ್ಲ ನಿನ್ನಂ | ಬಿನಲಿ ನೋಯುವುದಿಲ್ಲ ದಿಟ ನೀ || ಮುನಿದು ಗಗನಕ್ಕಲಗು ನುಗಿದರೆ ಗಗನವಳುಕುವುದೇ || ತನುವಿನಧಿಗತ ಧರ್ಮಕರ್ಮದ | ಹೊನಲ ಹೊಗುವುದೆ ಶುದ್ಧ ನಿರ್ಮಲ || ಚಿನುಮಾಯಾತ್ಮನ ನೆಲೆ ವೃಥಾಹಂಕಾರ ಬೇಡ ||

ಅರ್ಜುನ : (ಕಾಂಬೋಧಿ-ಜಂಪ-2) ಆದಡೆಲೆ ಮುರವೈರಿ ಬಾಂಧವರಿಗಿದಿರಾಗಿ | ಕಾದಿ ಗೆಲಿದನು ಪಾರ್ಥನೆಂದು || ಮೇದಿನಿಯೊಳೆಲ್ಲ ಪೇಳರೆ ಎನಗೆ ಬರಿದೆ ನೀ | ಬೋಧೆಯನು ಪೇಳಬೇಡೆಂದ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಕೇದಾರಗೌಳ-ಜಂಪೆ-2) ನರನೆ ಮರುಳಾದೆಯಲ್ಲಾ | ಲೋಕ ಪು | ಟ್ವಿರುವುದೆನ್ನಿಂದಿದೆಲ್ಲ || ನಿರತ ರಕ್ಷಿಸುವೆ ನಾನು | ಕೇಳ್ ಅಂತ್ಯ | ಕಿರದೆಲ್ಲವನು ಕೊಲುವೆನು || 1 || ಯುಗ ಯುಗದೊಳವತರಿಸುತ | ದುರ್ಜನರ | ಸಿಗಿದು ಜಗವನು ಸಲಹುತ || ಜಗದ ಚೈತನ್ಯ ನಾನು | ತೃಣವೆನದೆ | ಸೊಗಸಿನಿಂದಲ್ಲಿರುವೆನು || 2 ||

ಅರ್ಜುನ : (ಭಾಮಿನಿ) ಏ ದಯಾಂಬುಧಿ ನಿನ್ನ ಸೇವಕ | ನಾದಡೆನಗೊಲಿದೀಗ ನಿಜವನು | ಸಾದರದಿ ತೋರಿಸಿಯೆ ರಕ್ಷಿಸು ಕರುಣದೊಳಗೆಂದ ||

[ಮುಂದಿನ ಅಬ್ರಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೇರಿ ನಿಂತು ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು]

ಕೃಷ್ಣ : (ಭಾಮಿನಿ-ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ರ) ಆದಡರ್ಜುನ ನೋಡೆನುತ ಕಮ | ಲೋದರನು ಕೈಗೊಂಡನಗ್ಗದ | ಆದಿ ಪುರುಷನು ನಿಜವ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕಾಕೃತಿಯ ||

[ಮುಂದಿನ ಅಬ್ರಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೇರಿ ನಿಂತು ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು]

ಅರ್ಜುನ : (ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಕಂಡು ತಲೆ ಬಾಗಿದನು ಶಿವ ಶಿವ | ಪುಂಡರೀಕಾಂಬಕನ ಮಹಿಮೆಯ || ಭಂಡತನದಲಿ ಜರೆದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ | ಗಂಡ ನಿಮ್ಮನು ತಿಳಿಯದೆ || 1 || ಇನ್ನು ನಂಬಿದೆ ದೇವ ಬಾಂಧವ | ರೆನ್ನುವುದ ನಾ ಮರೆತೆ ನೀನೆನ || ಗಿನ್ನು ಒಡನಾಟದ ಶರೀರಗ | ಳನ್ನು ತೋರೆನಗೆನ್ನಲು || 2 ||

ಅರ್ಜುನ : (ಭಾಮಿನಿ-ಅಬ್ರ) ನೆನೆಯಲಳವೇ ದೇವ ಸಾಕಿ | ನ್ನನುವರದೊಳೆನಗೇನ ಬೆಸಸಿದ | ಡನಿತ ನಾ ಮುಖ ತಿರುಹಿದರೆ ಡಿಂಗರಿಗನಲ್ಲೆಂದ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಕಂದ-ಅಬ್ರ) ಮುರಹರ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪವ | ಧರಿಸಿಯೆ ಸಂತೈಸುತಲಾ ನರನೊಡನಾಗಳ್ || ವರ ಚಾಪವ ಪಿಡಿ ಎನುತಲೆ | ಹರಿ ವಾಘೆಯ ಕರದೊಳು ಪಿಡಿಯಲು ಜವದಿಂದಂ ||

[ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ , ತೈತೈ ತದ್ದಿನ್ನ ದೇಂ...... ಪ್ರಯಾಣ ಕುಣಿತ , ಮುಂದಿನ ಅಬ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಪ್ರವೇಶ]

ಅಭಿಮನ್ಯ: (ಭಾಮಿನಿ-ಅಬ್ರ) ಕರಿಯ ಕಂಡಾರ್ಭಟಿಪ ಕೇಸರಿ | ತೆರದಿ ರೌದ್ರಾವೇಶದಿಂದಲಿ | ನರನ ಸುತ ಅಭಿಮನ್ಯು ಬಂದಿದಿರಾಗಿ ಮಾರಾಂತ || (ತೈತೈ ತೈತೈ ತೈತೈ ತೈತೈ......)

[ಕೌರವನನ್ನು ಭೀಮ ಸೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ , ಭೀಮನನ್ನು ಭಗದತ್ತ ಸೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ , ಭಗದತ್ತನನ್ನು ಅಭಿಮನ್ಯುವು ಮೂರ್ಛೆಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ , ಆಗ ಭೀಷ್ಮನು ಅಭಿಮನ್ಯುವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ-ಅಬ್ರ) ಅಧಿಕ ರೋಷದಿ ಗಂಗೆಯಣುಗನು | ಎದುರಿನೊಳು ನಡೆತಂದು ತಡೆದಿರೆ ಕಾಣುತ ಅಭಿಮನ್ಯು ||

ಅಭಿಮನ್ಯ: (ಕೇದಾರಗೌಳ-ಜಂಪೆ-1,2) ತಾತ ಸಂಗರಶೂರನೆ | ತ್ರೈಭುವನ | ಖ್ಯಾತ ಶಂತನುಪುತ್ರನೆ || ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಬಾಲಕನೊಳು | ಧುರಗೈವ | ಖಾತಿಗಳ ಶಮಿಪೆ ತಾಳು ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಕೇದಾರಗೌಳ-ಜಂಪ-1,2) ತರಳನಾದರು ರಣದಲಿ | ಪೆಸರ್ವಡೆದ | ಧುರಧೀರನಹೆ ನಿನ್ನಲಿ ॥ ಕರಚಮತ್ಕೃತಿ ನೋಡಲು | ಬಂದೆನೆಂ | ದೊರೆದ ಭೀಷ್ಮನು ಮುದದೊಳು ॥

ಅಭಿಮನ್ಯ: (ಕೇದಾರಗೌಳ-ಜಂಪೆ-2) ಸುರನರೋರಗ ಮಧ್ಯದಿ | ಧುರದೊಳಗೆ | ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಜಗದಿ || ಧರಿಸಿರ್ಪ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯ | ಮಮ ತಾತ | ತರಳನೊಳು ಕಳೆಕೊಂಬೆಯ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಕೇದಾರಗೌಳ-ಜಂಪೆ-2) ಒಂದೆ ಶರಕೀಡೆ ಕುವರ | ಪೆತ್ತಿರುವ | ತಂದೆ ವೀರಾಗ್ರೇಸರ || ಕೊಂದರೆನ ಗಳುಕಾಪುದು | ನಿನ್ನ ನುಡಿ | ಗಿಂದು ಖತಿಯೇರುತಿಹುದು ||

ಅಭಿಮನ್ಯ : (ಭೈರವಿ-ಜಂಪ-1,2) ನಡುಗುತಿವೆ ಎಲೆ ವೃದ್ಧ ನಿನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳು | ಬಡಿವಾರ ಪೌರುಷವ ನುಡಿವೆ || ಹುಡುಗನೆನ್ನೊಳು ತೋರು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯನೆನುತ | ಕಿಡಿಗೆದರುತೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು ||

[ಯುದ್ಧ , ಅಭಿಮನ್ಯುವನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಭೈರವಿ-ಜಂಪೆ-1,2) ಹಸುಳ ಕೇಳಲೊ ವೀರಕ್ಷಾತ್ರಿ ನಿನ್ನನು ಪಡೆದು | ವಸುಧೆಯೊಳ್ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದ ॥ ಶಶಿಕುಲಾನ್ವಯದೀಪ ಸುಕುಮಾರ ಭಳಿರೆನುತ | ಕುಶಲದಿಂದದ ತರಿದ ಭೀಷ್ಮ ॥

ಭೀಷ್ಮ : (ವಾರ್ಧಕ) ಸೆರೆಯು ಸಿಕ್ಕಿದನರರೆ ಅಭಿಮನ್ಯು ಎಂದೆನುತ | ಹರುಷದೊಳು ಗುರುಜಕೃಪ ದುಶ್ಯಾಸ ಮುಖ್ಯರ | ಯ್ತರುತಿರಲು ಗಾಂಗೇಯನರಿತು ತನ್ನೊಳಗಾಗ ತರಳ ಮಹರಥನೀತನು || ಕುರುಕುಲದ ಬಾಲಕರೊ ಳಿವನ ಪೋಲುವರಿಲ್ಲ | ಪರಮಸತ್ಕೀರ್ತಿಯುತನೆಂದು ಬಿಡಲಾ ಕ್ಷಣವೆ | ಹರಿನಾದದಿಂ ಖಡ್ಗ ಝಳಪಿಸುತ ಅಭಿಮನ್ಯು ತೆರಳಲಾಕ್ಷಣವೆ ಸುಖದಿ ||

[ಅಭಿಮನ್ಯುವನ್ನು ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ , ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ಇದಿರಾಗುತ್ತಾರೆ]

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು : (ತ್ರಿವುಡೆ-2) ಅರಸ ಕೇಳೀ ತೆರದೊಳಿರೆ ಕಲಿ | ನರನು ಮೂರನೆ ದಿನದಿ ಗಂಗಾ || ತರಳ ಗಿದಿರಾಗುತ್ತ ಶರಯುಗ | ಧರಿಸುತೆಂದ ||

[ಅರ್ಜುನನು ಎರಡು ಶರಗಳನ್ನು ಭೀಷ್ಮನ ಪಾದಗಳೆಡೆಗೆ ಎಸೆದು ಆ ಮೂಲಕ ಶರ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ , ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಭೀಷ್ಮನು ಕೆಲವು ಶರಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ ಅವು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುತ್ತವೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ-ಮೋಹನ ಏರು) ಭಳಿರಲವೊ ಭಾಪಲವೊ ನಿನ್ನೊಡ | ಅಳವಿಗೊಡುವರ ಕಾಣೆ ಈ ಭೂ | ವಲಯದೊಳು ನಿನಗಿದಿರಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನ ಒಲುಮೆ ನಿನಗೆಂದ ||

ಅರ್ಜುನ : (ಜಂಜೂಟಿ-ರೂಪಕ,ಏಕ,ಕೋರೆ) ತಂದೆಯಳಿದ ದಿವಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಿಸಿ | ಇಂದು ಕುರು ನೃಪಗೆ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗರ್ಜಿಸಿ || ಬಂದು ಪಸುಳರೊಡನೆ ಕಾದುವುದು ವಿವೇಕವೇ | ಕಂದರುಭಯ ಪಕ್ಷದೊಳಗೆ ನಿಮಗೆ ಭೇದವೆ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಮಧ್ಯಮಾವತಿ-ಏಕ,ಕೋರೆ) ಎನಲು ಪೇಳ್ದ ಬಾಲ ಭಾಷೆ ಆಡಬೇಡವೋ | ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮೊಳೈದೆ ಹಿರಿದು ದಯವೊ ದುಗುಡವೋ || ಎನುವುದಬುಜನಾಭ ಬಲ್ಲ ಏತಕಾ ನುಡಿ | ತ್ರಿಣಯನಿತ್ತ ಶರವ ತೆಗೆದು ಎನ್ನ ಮೇಲ್ ಹೊಡಿ ||

[ಯುದ್ಧ , ನಡುವೆ ಭೀಷ್ಮನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಮಟ್ಟೆ) ಭಳಿರೆ ಮಜರೆ ಪಾರ್ಥ ಎನುತ ಸಕಲ ಶಸ್ತ್ರದಿ | ಹಳಚಲಪಜಯವು ಕಿರೀಟಿ ಗಾಗದಂದದಿ || 1 || ನಳಿನನಾಭ ರಥವ ನಡೆಸುತಿರಲು ಭೀಷ್ಮನು | ಬಳಲಿ ಹರಿಯ ಗೆಲುವೆನೆಂದು ಕ್ರೋಧಗೊಂಡನು || 2 || ಪರಶುರಾಮ ದತ್ತ ಶರವ ತೆಗೆದು ಪೂಡಲು | ಉರಿಯನುಗುಳ್ವ ಶರವು ಹರಿಯ ಹಣೆಗೆ ನಾಂಟಲು || 3 ||

ಕೃಷ್ಣ : (ವಾರ್ಧಕ-ಅಬ್ರ) ನೊಸಲೊಡೆದು ರಕ್ತ ಸೂಸಲು ದೃಗುದ್ವಯದಿ ಕಿಡಿ | ಮಸಗಲು ಔಡ ಜಗಿದು ಘನ ರೋಷದಿಂ ಕುರುಬಲವ | ಅಸಿಯೆರೆದು ಭೀಷ್ಮನ ವಿಭಾಡಿಸುವೆ ಈರೇಳು ಜಗವೆರಸಿ ಶತಕೋಟಿಯು || 1 || ಬಿಸಜಪೀಠ ಮಹೇಶ ಶಕ್ರ ವೈವಸ್ವತರ್ | ಮುಸುಕಿದರು ಬಿಡೆನೆಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ ವಾಘೆಯಂ | ಬಿಸುಟು ಚಕ್ರವಗೊಂಡು ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಲಾಗ ಚತುರ್ದಶ ಭುವನ ತಲ್ಲಣಿಸಿತು || 2 ||

[ನೊಸಲಿಗೆ ಗಾಯವಾದಾಗ ಕೋಪಗೊಂಡು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಚಕ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಝಳಪಿಸುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿಸಿ-ಬಿಲಹರಿ) ಹರಿಯ ಖಾತಿಯ ತಡೆವರಾರಂ | ದೆರಡು ಬಲ ಬೆರಗಾಗಿ ಕಣ್ಮು | ಚ್ಚಿರಲು ಭೀಷ್ಮನು ಬೆದರಿ ರಥದಿಂದಿಳಿದು ನಡೆತಂದು || ದುರಿತವನ ದಾವಾಗ್ನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ | ವರ ಮುಕುಂದ ಮುರಾರಿ ಜಯವೆನು | ತೆರಗಿ ಮಗುಳೆದ್ದಚ್ಚುತನ ಮೃದುಕರವ ಪಿಡಿದೆಂದ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಬಿಲಹರಿ-ಆದಿ,ಏಕ,ಕೋರೆ)(ಅಠಾಣ-ಅಷ್ಟ)(ಸಾವೇರಿ-ತ್ರಿವುಡೆ,ಏಕ,ಕೋರೆ)(ಖಮಾಚ್-ಏಕ,ಕೋರೆ)

ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ ಸ್ವಾಮಿ ಪರಾಕು | ಪ್ರೇಮದೊಳೆನ್ನಯ ಮಾತ ಲಾಲಿಸಬೇಕು || ಪ || ಎನ್ನಯ ಕಂಠವ ಇರಿಯಲು ಚಕ್ರವ | ಚೆನ್ಮಯ ಕೈಯಲಿ ಪಿಡಿದಿಹೆಯ || ಚೆನ್ನಾಯ್ತು ಸೇವಕ ಜಯವ ಪಾಲಿಸೆ ಲೋಕ | ವನ್ನು ರಕ್ಷಿಪ ದೇವ ಮಹಾನುಭಾವ || ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ || 1 || ಇಂದಿರೇಶನೆ ನಾನು ಇವರ ಜಗಳವನ್ನು | ನಿಂದು ಈಕ್ಷಿಸಲಾರೆ ತಿಳಿದು ಕಣ್ಣಾರೆ || ಎಂದಾದರೀಕಾಯ ಎರವಿನೊಡವೆ ಜೀಯ | ಇಂದೇ ಪೋಗಲಿ ತೀರ್ಚು ಚಕ್ರವನೆಚ್ಚು || ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ || 2 || ಎನಗೆ ನಗೆಯು ಬಂತು ನಿನ್ನ ಕಂಡಿಂತು | ತೃಣವ ಮುರಿವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯು ಬೇಕೆ || ಘನವಾಯ್ತು ಚಕ್ರವ ಕಳುಹಿಸನ್ನಯ ರೋಮ | ವನ್ನು ಕಡಿದರೆ ನಾನು ಶರಣನೇ ನಿನಗೆ || ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ || 3 ||

[ನಿನ್ನ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ರೋಮವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಭೀಷ್ಮನು ತೆರಳುತ್ತಾನೆ]

ಕೃಷ್ಣ : (ಭಾಮಿನಿ-ಮೋಹನ) ಎನಲು ಕಿರುನಗೆಗೂಡಿ ಚಕ್ರವ | ದನುಜದಲ್ಲಣ ಮುಚ್ಚೆ ವರ ಸ್ಯಂ || ದನವನೇರಿ ಕಿರೀಟಿಗಭಯವನೀಯಲ್ ಅಚ್ಚುತನು | ಹಣೆಯ ರಕುತವನೊರೆಸಲು ||

[ಕೃಷ್ಣನು ಹಣೆಯ ರಕ್ತವನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತೆರಳುತ್ತಾನೆ , ಎಲ್ಲರೂ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ , ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಧರ್ಮರಾಯ : (ಭಾಮಿನಿ) ಈ ಪರಿ | ರಣದಿ ಸಂದುದು ದಿವಸ ಒಂಭ | ತ್ತನೆಯ ನಿಶಿಯಲಿ ಭೀಷ್ಮನುರುಬೆಗೆ ಯಮಜ ಚಿಂತಿಸಿದ ||

ಧರ್ಮರಾಯ : (ಸಾವೇರಿ-ಮಟ್ಟೆ) ಏನ ಮಾಡುವುದಿನ್ನು | ಈ ಭೀಷ್ಮ ಸವರಿದನು | ಸೇನೆಯೊಳು ಭೂಪರನು | ಶತ ಸಾವಿರವನು ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಜಂಪೆ-2) ಶಕ್ತಿಯಲಿ ಗೆಲಲರಿದು ಯುಕ್ತಿ ಬೇರಿಹುದೆಂದು | ಭಕ್ತರೈವರು ಸಹಿತ ಬಂದ ನಸುನಗುತ || [ಪಾಂಡವರೈವರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಭೀಷ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ, ಪಾಂಡವರು ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ದೂತರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿಸಿ-ಸಾವೇರಿ) ಬಂದರೇ ಪಾಂಡವರು ಮರಣವ ತಂದರೇ ಕುರುರಾಯಗೆ ಅಕಟೆಂದ | [ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೂರಿಸಿ , ಅಜ್ಜನ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಪಾಂಡವರೈವರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ]

ಕೃಷ್ಣ : (ಮೋಹನ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಮುರವಿರಾಮನ ಶ್ರೀಕರಾಂಘ್ರಿಗೆ | ಶಿರವ ಚಾಚಲು ನೆಗಹಿ ಭೀಷ್ಮನ || ಚರಣದಲಿ ಪಾಂಡವರ ಕೆಡಹಿಸು | ತಿರದೆ ನುಡಿದ ||

ಕೃಷ್ಣ : (ಮೋಹನ-ತ್ರಿವುಡ-1) ಕಾಯಬೇಕೀ ತರಳರ್ಶವರ | ಕಾಯಗಳ ಎನಲೆಂದ ಶ್ರೀಹರಿ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಮೇಹನ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಕಾಯುವರೆ ಕೊಲುವರೆ ಸ್ವತಂತ್ರದ | ಕಾಯ ನೀನೆ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಮೋಹನ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಎನ್ನೋಳೇಕೀ ಮಾಯಕದ ನುಡಿ । ಇನ್ನು ಬರಿದೇ ತಿಳಿದೆನಾದರೆ ॥ ಎನ್ನ ಮನದಾಯತವ ಕೇಳ್ ಸಂ । ಪನ್ನ ಶೀಲ ॥

ಭೀಷ್ಮ : (ತ್ರಿವುಡ-2) ಧುರಕೆ ನಾಳೆ ನಪುಂಸಕನ ತಂ | ದಿರಿಸಲಾತನ ಮುಂದೆ ಚಾಪವ || ಭರದೊಳಿಳುಹುವೆ ಎನಲು ಧರ್ಮಜ | ಮರುಗಿ ನುಡಿದ ||

ಧರ್ಮರಾಯ : (ಶಿವರಂಜನಿ-ತ್ರಿವುಡೆ-1) ಪೊಡವಿ ಲಾಭಕೆ ನಿಮ್ಮ ಧುರದಲಿ | ಮಡುಹಿ ಸಿರಿತನವಾಳ್ವ ತನುವಿದ || ಸುಡಲಿ ವಿಪಿನಕೆ ನಮಗನುಜ್ಞೆಯ | ಕೊಡಿಸಿರೆನಲು ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ-ಸಾವೇರಿ) ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯದ | ಫಲ ನಿನಗೆ ಕೈ ಸೇರುವುದು ಹಂ | ಬಲಿಸುವೆಯ ಮುಂದಿನ್ನರಣ್ಯವ ಮರುಳಲಾ ಮಗನೆ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಅಬ್ರ) ಕೊಲುವರಾರೆನ್ನನು ಜಗತ್ರಯ | ದೊಳಗೆ ಸಾಕಿದು ಪಡೆವೆ ಮುಕ್ತಿಯ | ಆಳಲಬೇಡೆಂದೊರೆದು ಕೃಷ್ಣಗೆ ನಮಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ||

[ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ , ಮರು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪುನಹ ಯುದ್ಧ , ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಭೀಷ್ಮಾರ್ಜುನರು ಇದಿರಾಗುತ್ತಾರೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ವಾರ್ಧಕ-ಅಬ್ರ) ತರಣಿಯುದಯದಿ ಯುಗ್ಮ ಕಟಕವಿದಿರಾಗಿ ಸಂ | ಗರದಿ ನಾಯಕವಾಡಿಗಳ್ ಬಳಲಿದಾ ಪಾರ್ಥ | ನಿರದೆ ಗಾಂಗೇಯನೊಳು ಕಾಡುತಿರಲಚ್ಚುತನ ನೇಮದಿಂದ ಶಿಖಂಡಿಯು | ಶರವೆಸೆಯೇ ||

[ಶಿಖಂಡಿಯು ಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ಇದಿರಾಗುತ್ತಾನೆ , ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಭೀಷ್ಮ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಇಳುಹುತ್ತಾನೆ , ಆಗ ಅರ್ಜುನ ಬಾಣ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ವಾರ್ಧಕ-ಸಾವೇರಿ) ಪೊರೆಗೈಯಲೀಕ್ಷಿಸಿ ನಪುಂಸಕನ | ಧುರವು ತನ್ನಯ ಬಾಳ್ವೆಗಂದವಲ್ಲೆನುತವನ | ಸರಿಸದೊಳು ಧನುವಿಳುಹಿ ನರನಸ್ತ್ರ ಮಂಚದೊಳ್ ಪವಡಿಸಿದನಾ ಭೀಷ್ಮನು ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ-ಸಾವೇರಿ) ಚಿತ್ತದಲಿ ಕಳವಳಿಸಿ ಕುರುಭೂ | ಪೋತ್ತಮನ ಕರೆದವ ನುಡಿದ ತ್ರಿ | ನೇತ್ರ ಭಾರ್ಗವ ಮುಖ್ಯರೊಮ್ಮಿಗೆ ಬೆದರೆ ನಾನಿಂದು ||

[ಕೌರವನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ]

ಭೀಷ್ಮ : (ಭಾಮಿನಿ-ಸಾವೇರಿ) ಪಾರ್ಥನಸ್ತ್ರದಿ ನೊಂದೆನಕಟಾ | ಸತ್ವ ಹಿಂಗಿತು ದೇಹದಲಿ ಬಹ | ಳಾಯ್ತು ಸಂಕಟ ನಮ್ಮ ಹಂಬಲು ತ್ಯಜಿಸು ನೀನೆಂದ ||

ಭೀಷ್ಮ : (ಜಂಪೆ-2) ನಿನ್ನ ಶರ ಮಂಚ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯು ತನಗಾಯ್ತು | ಇನ್ನು ತಲೆದಿಂಬ ರಚಿಸೆನಲು || ಅರ್ಜುನ : (ಜಂಪೆ-2) ಧನುವಿನಲಿ ಕವಲಂಬ ಹೂಡಿ ಪೊಡೆಯಲ್ಕೆ ಶಿರ | ವನ್ನೆಗಹಿ ಸುಖದಿ ಮಲಗಿದನು ||

[ಭೀಷ್ಮನು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರಿಸು ಎಂದು ಕೌರವನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಆತ ತಲೆದಿಂಬನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾನೆ , ಅದನ್ನು ಭೀಷ್ಮ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ , ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಆತ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಭೀಷ್ಮನ ತಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ]

ಕೌರವ : (ಜಂಪೆ-2) ಕುರುರಾಯನೋಳ್ ತನಗೆ ತೃಷೆ ಬಹಳವೆನೆ ವಿಮಲ | ತರವಾದ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯವನು || ಭೀಷ್ಮ : (ಸಾವೇರಿ-ಜಂಪೆ-2) ತರಿಸಲೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೂಢ ಹೋಗೆಂದು ಪಾರ್ಥ ಪರಿ | ಹರಿಸೆನ್ನ ತೃಷೆಯ ನೀನೆನಲು ||

ಅರ್ಜುನ : (ಭಾಮಿನಿ-ಅಬ್ರ) ಫಲುಗುಣನು ಶರವೆಸೆದು ನಭದಿಂ | ಇಳುಹಿದನು ಸುರಗಂಗೆಯನು ನಿ | ರ್ಮಲದಿ ಭೀಷ್ಮನು ಸೇವಿಸಿಯೇ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಿಂದೊಲಿದು ||

[ಭೀಷ್ಮನು ತನಗೆ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೌರವನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಆತ ಕೇಸರಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಲನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾನೆ , ಅದನ್ನು ಭೀಷ್ಮ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ , ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಆತ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಸುರ ಗಂಗೆಯನ್ನೇ ತರಿಸುತ್ತಾನೆ , ತರೆ ಇಳಿಬಿಡುವುದು]

(ವಾರ್ಧಕ) ಶ್ರೀನಾಥನಡಿಗೆ | ಎರಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಜಿಹ್ವಾಗ್ರದೊಳಗೈದೆ | ಹರಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಂ ನಿಲಿಸಿ ಸುಖದಿ ಮಲ | ಗಿರಲಿತ್ತ ಯಮಜ ಮಾಧವನ ಅರ್ಚಿಸಿ ಬೆಳಗಿದನು ರತ್ನದಾರತಿಯನು ||

* * * * *